

TEATRUL NAȚIONAL

I. L. Caragiale

AUTORUL E ÎN SALĂ

Comedie de ION BĂIEȘU

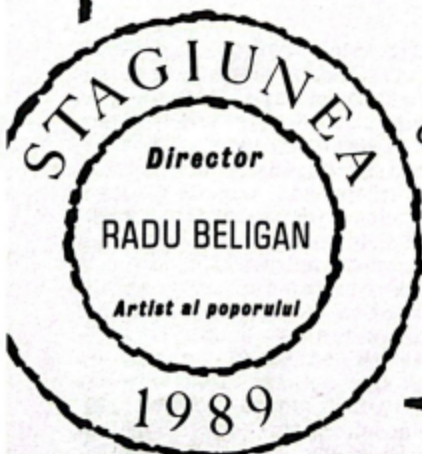
Distribuția :

(În ordinea indicată de autor)

Comentatorul MIHAI FOTINO
Pompiliu COSTEL CONSTANTIN
Stela COCA ANDRONESCU
Milițianul IGOR BARDU
Soțul ANDREI IONESCU
Neli DIDONA POPESCU
Boambă CONSTANTIN STĂNESCU
Firuța { ERIKA BĂIEȘU
studentă I.A.T.C.
FLORINA VARĂ
Lili DRAGA OLTEANU MATEI
Florica AIMÉE IACOBESCU
Autorul MIRCEA COJAN

Dirrecția de scenă : MIHAI BERECHET
Scenografia : CONSTANTIN RUSSU
Melodii : H. MĂLINEANU
Artist emerit

Transpunerea pe sintetizator : GABRIEL BASSARABESCU
Dansurile : MALOU IOSIF
Coloana sonoră : ANDREI RIVALET și NICOLAE BASOV
Regia tehnică : TRAIAN ZECHERU și MARCEL BĂLĂNESCU
Sufleor : CRISTIAN BABEȘ jr.

Aimée Iacobescu

Costel Constantin și Andrei Ionescu

REPERE

- Ion Băieșu e născut la 2 ianuarie 1933 în comuna Aldeni, județul Buzău și e licențiat al Facultății de limbă și literatură română din București (1962); Debutează în 1951 publicând în ziarul „Viața Buzăului” poezia „Răspunsul UTC-istului”;

Teatru

- 1966 — Teatrul „Barbu Delavrancea” din București îi prezintă în premieră piesa **Ariciul de la „Dopul perfect”**;
- 1968 — Premiera pe țară, la Teatrul de stat din Arad a piesei **Iertarea**. În același an piesa va fi reprezentată și la București („Teatrul Mic”), Iași, Birlad, Cluj (în limba maghiară);
- 1971 — Teatrul de Comedie montează piesa **Preșul**. Ulterior ea se va afla și pe afișul Teatrului Maghiar din Satu Mare (1972), Teatrului Maghiar din Cluj (1972), Teatrului de stat din Oradea (1973), Teatrului de stat din Arad (1974), Teatrului Național din Ankara (Turcia — 1975), Buhnen der Stadt Nordhausen (R.D.G. — 1981);
- I se joacă la Teatrul de stat din Arad și la Teatrul „C.I. Nottara” piesa **Vinovatul**
- La Londra („The little Theatre”) are loc premiera piesei **Dresoarea de fantomă**;
- 1974 — Piesa **Chițimia vede lumina rampei** la Teatrul de stat din Sibiu și la Teatrul „L.S. Bulandra” din București;
- 1977 — Premiera piesei **Jocul** la Teatrul „C.I. Nottara”;
- 1978 — Teatrul „L.S. Bulandra” și Teatrul de stat din Ora-

BIOBIBLIOGRAFICE

- dea montează piesa **Alibi**;
- **Lucrarea în căutarea sensului pierdut** este reprezentată pentru întâia oară la Budapesta;
- 1982 — Are loc la Galați premiera piesei **Ciudatul rol al întâmplării**. Teatrul „I. Vasilescu” din Giurgiu va prezenta aceeași piesă în 1985;

T.V. — Film

- 1967 — Se prezintă la televiziune serialul **Tanța și Costel**;
- 1964—1985 — Sînt realizate scenariile de film: **Camera albă, Maiorul și moartea, Astă-seară dansăm în familie, Mere roșii, Rătăcire, Omul care ne trebuie, Grăbește-te încet, Să ne mai vedem**;

Volume

- Proză:** „Necazuri și iubiri” — schițe (1956), „Noaptea cu dragoste” — schițe și nuvele (1962), „Oameni cu simțul umorului” — schițe umoristice (1964), „Sufereau împreună” — nuvele (1965), „Iubirea e un lucru foarte mare” — povestiri despre Tanța și Costel (1967), „Umor” — schițe (1970), „Fotbalul e un joc de bărbați” — povestiri (1971), „La iarbă albastră” — schițe umoristice (1973), „Pompierul și opera” — schițe umoristice (1976), „Dragoste bolnavă” — schițe umoristice (1980), „Umorul la domiciliu” — schițe (1981), „Balanta” — roman (1985).
- Teatru:** „Teatru” (1970), „Cine sapă groapa altuia” (1974), „Chițimia” (1975), „În căutarea sensului pierdut”, „Boul și vițelii” (1982);

Foarte posibil ca autorul să fie printre noi. Dar în ce chip? Se ascunde în culise? Face parte din distribuție? Este unul dintre spectatori? Sau, pur și simplu, ne privește fără a se lăsa văzut de la fereastra maestrului de lumini? Nu cumva ne

O R

ascultă reacțiile din cabina sonorizatorului? Oricare dintre aceste supoziții rămîne valabilă, deoarece la Băieșu totul este cu putință! În teatrul său, naivitatea persoanelor incriminate se dovedește a fi altceva decît puritate sau candoare, franchețea altceva decît cinste și loialitate, iar ridicolul împrejurărilor în care se așează, altceva decît o rușine înțeleasă și trăită ca o pedeapsă. Ciudată asistați la asaltul vulgarității pe care scriitorul o denunță cu o indignare aprinsă tocmai pentru că imundul este spontan, frust și ingenuu. Alteori ai senzația că întâmplările înfățișate sînt de o banalitate străveche. Numai că povara bătutu-

Mihai Fotino și Didona Popescu

Constantin Stănescu

Mircea Cojan

lui și răzbătutului e cumpănită, pe celălalt taler, de greutatea observațiilor neașteptate, pline de spirit și de vervă. După cum personaje de serie, care nu par a merita să ne rețină prin nimic, devin interesante și pline de relief prin însăși replicile care fac

toate micimile și mărginirile. Cu orgaanul obscur și puținel al remușcării ele își numesc din când în când nulitatea morală pe care, însă, și-o acceptă cu vitalitatea primară a ființelor inferioare și rezistente. Transformând fulgerător regretul și jălania în

să se exprime nestingherit, ca și cum i-ar încuviința și nu s-ar îndoi nici o clipă de argumentele și îndreptățirile pe care le invocă, ba chiar ar subscrie la ceea ce ei consideră binele, frumosul, bunul simț și de la sine înțelesul. În felul ăsta dra-

I AUTORUL ÎN SALĂ?

efortul să răstoarne o astfel de legitimă impresie. Comediile lui Băieșu sînt de un haz irezistibil și interpretii se bucură laolaltă cu spectatorii să-l dezvăluie și să-l potențeze. E un umor firesc, niciodată căutat. Se bizuie pe auz, pe vîz, pe cunoaștere. Scoate la iveală trivialitatea de gîndire, simțire, vocabular a unei categorii umane pusă pe hoție și huzur, și nedisimulîndu-și poftele, rapacitatea, josniciile, cinismul. Ținta predilectă a satirei sale sînt fapte pentru care existența este pe față tra-gere la fit, trîndăvie, minciună, delapidare, jaf, iar sinceritatea nevizitată de întrebări, un soi de acuzație adițională a unor suflete terfelite de

complezență și aprobare de sine, aceste personaje insensibile la foc și la apă, străine de sentiment și de gînd, sînt incapabile de orice primenire, rămînînd mereu egale cu ne-trebnicia. Și bine face Băieșu că le ia în „bășcălie” și nu le dă girul unei analize stăruitoare. Astfel le condamnă încă mai drastic. Cum încearcă să pară că tînjesc după un ideal și după o coerență superioară, cum le închide ușa în nas. În adevăr, nu-i nevoie să rămînem prea multă vreme în preajma lui Costel, Tanța și ai celorlalți paraleli ai umanului pen-tru a-i cunoaște pe de-a întregul. Ei se definesc din cîteva fraze. Iar răz-bunarea scriitorului este de a-i lăsa

maturgul dă pertinent în vileag sub-solurile unor psihologii și mentalități înguste și fetide, neroade și vinovate care se așează dincolo de realitatea noastră.

O fi autorul în sală? Mai mult ca si-gur. E printre noi spectatorii. Vor-bește odată cu actorii. Colaborează cu toată echipa spectacolului de față. Care pare o însăilare de întîm-plări vecine cu absurdul și cheamă de fapt la ordinea morală, la rigoarea și consecvența unei atitudini. Ne in-deamnă să tratăm jerpeliturile so-cietății așa cum se cuvine. Adică rî-zînd. Aceasta-i avuția și biruința noastră față de cei ce ar dori să calce peste oameni, principii și timpuri.

CORNELIU LEU

Aimee Iacobescu

Costel Constantin și Andrei Ionescu

Mihal Fotino și Didona Popescu

Constantin Stănescu

Mircea Cojan

REPERE

BIOBIBLIOGRAFICE

• Ion Băieșu e născut la 2 ianuarie 1933 în comuna Aldeii, județul Buzău și e licențiat al Facultății de limbă și literatură română din București (1962). Debutază în 1951 publicând în ziarul „Viata Buzăului” poezia „Răspunsul UTC-istului”;

Teatru

• 1966 — Teatrul „Barbu Delavrancea” din București și prezintă în premieră piesa *Arhicul de la „Dupul perfect”*;
• 1968 — Premiera pe țară, la Teatrul de stat din Arad a piesei *Intararea*, în același an piesă va fi reprezentată și la București („Teatrul Mic”), Iași, Biriad, Cluj (în limba maghiară);
• 1971 — Teatrul de Comedie montează piesa *Președ. Uterior* ea se va afla și pe afișul Teatrului Maghiar din Satu Mare (1972), Teatrului Maghiar din Cluj (1972), Teatrului de stat din Oradea (1973), Teatrului de stat din Arad (1974), Teatrului Național din Ankara (Turcia — 1975), Buhnen der Stadt Nordhausen (R.D.G. — 1981)
— I se joacă la Teatrul de stat din Arad și la Teatrul „C.I. Nottara” piesa *Vinovatul*
— La Londra („The Little Theatre”) are loc premiera piesei *Dreșoarea de lantome*;
• 1974 — Piesa *Chimia* vede lumina scenei la Teatrul de stat din Sibiu și la Teatrul „L.S. Bulandra” din București;
• 1977 — Premiera piesei *Jocul la Teatrul „C.I. Nottara”*;
• 1978 — Teatrul „L.S. Bulandra” și Teatrul de stat din Ora-

dea montează piesa *Alibi*;
— *Lucrarea în căutarea sensului pierdut* este reprezentată pentru întâia oară la Budapesta;
• 1982 — Are loc la Galați premiera piesei *Ciudatul rol al întâmplării*, Teatrul „J. Vasilescu” din Giurgiu va prezenta aceeași piesă în 1985.

T.V. — Film

• 1967 — Se prezintă la televiziune serialul *Tanța și Costel*
• 1964—1965 — Sunt realizate scenarii de film: *Camera albă, Maionul și moartea, Astă-seară dansăm în familie, Mere roșii, Rătăcire, Omul care ne trebuie, Grăbește-te încet, Să ne mai vedem*

Volume

Proză: „Necazuri și iubiri” — schițe (1956), „Noaptea cu dragoste” — schițe și nuvele (1962), „Oameni cu simțul umorului” — schițe umoristice (1964), „Sufletele împreună” — nuvele (1965), „Jubinea e un lucru foarte mare” — povestiri despre Tanța și Costel (1967), „Umor” — schițe (1970), „Fotbalul e un joc de bărbați” — povestiri (1971), „La iarbă albăstră” — schițe umoristice (1973), „Pompierul și opera” — schițe umoristice (1976), „Dragoste bolnavă” — schițe umoristice (1980), „Umorul la domiciliu” — schițe (1981), *Balanța* — roman (1985).
Teatru: „Teatrul” (1970), „Cine șapă groapa altuia” (1974), „Chimia” (1975), „În căutarea sensului pierdut”, „Boul și vițel” (1982).

Foarte posibil ca autorul să fie printre noi. Dar în ce chip? Se ascunde în culise? Face parte din distribuție? Este unul dintre spectatori? Sau, pur și simplu, ne privește fără a se lăsa văzut de la fereastra maestrului de lumini? Nu cumva ne

lui și răzbătutului e cumpănită, pe celălalt taler, de greutatea observațiilor neașteptate, pline de spirit și de vervă. După cum personaje de serie, care nu par a merita să ne rețină prin nimic, devin interesante și pline de relief prin însăși replicile care fac

toate micimile și mărginirile. Cu organelul obscur și puțintel al remușcării ele își numesc din cînd în cînd nulitatea morală pe care, însă, și-o acceptă cu vitalitatea primară a ființelor inferioare și rezistente. Transformînd fulgerător regretul și jălnia în

să se exprime nestingherit, ca și cum i-ar incuviința și nu s-ar îndoi nici o clipă de argumentele și îndreptățile pe care le invocă, ba chiar ar subscrie la ceea ce ei consideră binele, frumosul, bunul simț și de la sine înțelesul. În felul ăsta dra-

O FI AUTORUL ÎN SALĂ?

ascultă reacțiile din cabina sonorizatorului? Oricare dintre aceste supoziții rămîne valabilă, deoarece la Băieșu totul este cu puțință în teatrul său, naivitatea personajelor incriminate se dovedește a fi altceva decît puritate sau candoare, franchețea altceva decît cinste și loialitate, iar ridicolul împrejurărilor în care se așează, altceva decît o rușine înțeleasă și trăită ca o pedeapsă. Citeodată asistăm la asaltul vulgarității pe care scriitorul o denunță cu o indignare aprinsă tocmai pentru că imundul este spontan, frust și ingenuu. Altfel ai senzația că întâmplările înfățișate sînt de o banalitate străveche. Numai că povara bătutu-

efortul să răstoarne o astfel de legitimă impresie. Comediile lui Băieșu sînt de un haz irezistibil și interpretii se bucură laolaltă cu spectatorii săi dezbăluie și să-l potențeze. E un umor firesc, niciodată căutat. Se bizuie pe auz, pe vîz, pe cunoaștere. Scoate la iveală trivialitatea de gîndire, simțire, vocabular a unei categorii umane pusă pe hoție și huzur, și nedismulindu-și poftele, rapacitatea, josnicile, cinismul. Ținta predilectă a satirei sale sînt fapte pentru care existența este pe față trageră la fit, trîndăvie, minciună, delapidare, jal, iar sinceritatea nevizitată de întrebări, un soi de acuzație adițională a unor suflete terfelite de

complezență și aprobare de sine, aceste personaje insensibile la foc și la apă, străine de sentiment și de gînd, sînt incapabile de orice primenire, rămîind mereu egale cu ne-trebnicia. Și bine face Băieșu că le ia în „băscălie” și nu le dă girul unei analize stăruitoare. Astfel le condamnă încă mai drastic. Cum încearcă să pară că țînjesc după un ideal și după o coerență superioară, cum le închide ușa în nas. În adevăr, nu-i nevoie să rămînem prea multă vreme în preajma lui Costel, Tanța și ai celorlalți pentru ai umanului pentru ai cunoaște pe de-a întregul. Ei se definesc din cîteva fraze. Iar răz-bunarea scriitorului este de a-i lăsa

maturgul dă pertinent în vileag sub-solurile unor psihologii și mentalități înguste și fetide, neroade și vinovate care se așează dincolo de realitatea noastră.
O fi autorul în sală? Mai mult ca sigur. E printre noi spectatori. Vor-bește odată cu actorii. Colaborează cu toată echipa spectacolului de față. Care pare o însărire de întimplări vecine cu absurdul și cheamă de fapt la ordinea morală, la rigorea și consecvența unei atitudini. Ne îndeamnă să tratăm jerpeliturile societății așa cum se cuvine. Adică rî-zînd. Această-i aștia și biruința noastră față de cei ce ar dori să calce peste oameni, principii și timpuri.

CORNELIU LEU

Costel Constantin și Coca Andronescu

Draga Olteanu și Costel Constantin

Chiriță Dumitrescu (șef regizorat), ing. Corneliu Ciolac (șef de producție), ing. Ionel Pascu (șef compart. electronic), ing. Veteșu Gavrilă (șef compart. electric scenă), Elena Ion (șef atelier costură), T. Stoichiță (șef timpărie), C. Alexandru (șef tapiserie), Nicolae Alexandru și Maria Gherghiță (șefi cronotrice), V. Paraschi și N. Pascu (lumini), Simion Simbotin (șef mașinist), I. Zaharacheșcu (șef ozontric), Gh. Cursaru (șef bouangeric), A. Pinoscanu (șef mecanică), Sunet: Gh. Adamschi, Măchizaj: M. Antoci.

Am fost, adesea, întrebat (de către persoane curioase și direct interesate) cum scriu. Am să dau aici câteva amănunte prețioase, spunându-vă adevărul pînă la capăt.

Nu scriu niciodată în timpul zilei. Ziua o pierd cu tot felul de nimicuri, orele ei îmi scapă printre degete. În schimb, mă culc foarte devreme, iar la ora două noaptea, fix, mă trezesc. Nu pentru că ar suna ceasul deșteptător de pe noptieră. E soneria mea interioară care țîrîie la ora și momentul respectiv, un glas necunoscut și straniu, care îmi șoptește: „hai, băiete, la treabă!” Mă scol, mă spal pe față, mă bărbieresc (obișnuiesc să am, în orice împrejurare, o ținută decentă), îmi pun halatul, papucii (sau invers, nu contează), îmi fac o cafea și mă așez la masa mea de lucru, o masă mică și joasă, cu picioarele șubrede (care a slujit cîndva la bucatărie), ignorînd în mod deliberat biroul din stejar masiv, care mă inhibă. După ce fac puțină ordine printre hîrtii și caiete cu însemnări, cercetez cele zece pixuri care îmi stau totdeauna la dispoziție. De ce zece? veți întreba. Din grija (poate absurdă) ca, în caz că nouă pixuri dintr-o dată încetează să mai scrie tocmai în noaptea cînd mă bîntuie o idee de excepție, să-l am pe-al zecelea la dispoziție. Unul dintre ele este de argint, marca **Cross** (o marcă celebră), și nu-l folosesc decît pentru titluri și iscalituri. În timp ce-mi beau cafeaua, fac o pasiență, ca să știu cum o să-mi meargă în ziua respectivă. Cunosc mai bine de jumătate din cărți din pricina semnelor pe care le au, așa că pasiențele îmi ies întotdeauna excelent. Nu contează că mă trișez singur, contează ca încrederea în propriile mele forte, în destinul și succesul meu să fie asigurate. Odată terminată cafeaua ar trebui să mă apuc de scris. Nu, nu mă apuc, les pe balcon și privesc cerul, trag aer adînc în piept, urmăresc un trecător întîrziat, ascult lătrăturile unui cîine îndepărtat, îmi întind oasele, trosnindu-le cu voluptate etc. Mă întorc la masa de lucru, iau pixul în mînă (pe cel verde, de obicei, pentru că verdele e o culoare optimistă, o culoare care îmi poartă noroc) și fac cîteva semne pe coala albă, ca să văd dacă mina e bună, eventual desenez o picică sau o pasăre, ca să-mi pot aduna gîndurile. Apoi, deodată, scriu prima frază. Prima mea frază este, întotdeauna (criticii cei mai perspicaci au observat asta), meteorologică. Adică anunță starea vremii în care se va desfășura acțiunea: „Vîntul suiera subțire, ascuțit și strident”. Sau: „Jeșind din casă, Vasile fu izbit de o pală de vînt rece și dusmănos”. Sau: „Afară răsărise un soare imens și auriu, sub auspiciile căruia ziua se anunța a fi pe deplin fericită”. Apoi, vreme de o jumătate de oră sau chiar mai mult, cizelez această frază, aducînd-o la perfecțiune. Schimb un cuvînt, o virgulă, o transcriu, pînă simt că mi se face foame și mă duc la bucatărie să-mi pregătesc un sandwich. Cățelul Gioni, care e foarte sensibil, simte că în bucatărie e o activitate oarecare și vine la fața locului. Firește, îi pregătesc și lui ceva, după care servim împreună micul dejun. Întorcîndu-mă la masa de lucru, observ că s-a făcut deja ora patru. Încep să răsfoiesc cu calm notițele de peste zi, gîndurile trecute în grabă pe hîrtie, în speranța de a fi transformate în literatură. Uneori nu reușește să le descifrez imediat și, ca să nu mă enervez, mă duc la bucatărie și-mi pregătesc un ceai. Îi las cinci minute să se răcească, după care îl beau călduț, încet, cu sorbituri mici. Și așa, vine ora cinci, ora la care mă întind pe o canapea și răsfoiesc o carte. Uneori, lectura mă predispoze la somn, dar, de obicei, mă îndeamnă la visare. O visare plăcută, odihnitoare, care se prelungește pînă la ora șase, cînd mă îmbrac și mă duc după ziare. Mă întorc pe la șapte fără un sfert, fierb laptele, beau o cană întreagă și mă întind din nou pe canapea, ca să citesc presa, mai ales cea sportivă. Pe la șapte și jumătate, somnul mă prinde pe nesimțite, astfel încît, pe la opt, cînd mă trezește nevastă-mea, ca să răspund la telefon, ea zice în șoaptă: „Îmi pare rău, dar nu-l pot deranja, se odihnește, a lucrat toată noaptea”.

Și, atunci, se naște întrebarea: cînd lucrez, totuși?

E un mister pe care îl las sros dezlegare viitorilor mei biografi. Sint curios cum se vor descurca.

ION BĂIEȘU

Secretar de redacție: **Claudiu Cristescu**

Prezentare grafică: **Gheorghe Gheorghlade**

Foto: **Ioan Oprea**